

Adı:

Tarih:

Sürdürülebilir yaşam

Bugünkü ihtiyaçlarımızı karşılarken gelecekte yaşayacak insanların ihtiyaçlarını da düşünmeye sürdürülebilirlik denir. Enerjiyi, suyu ve besinleri boşa harcamadan kullanırız.

Mimar Sinan'ın is odası

Eskiden camiler mum ve kandillerle aydınlatılırdı. Yanan mum ve kandiller is denen kara bir duman çıkarır.

Anlatılanlara göre Mimar Sinan, Süleymaniye Camii'nde isin bir odada toplanmasını sağladı. İçerideki hava akımı isi bu odaya taşıyordu.

Toplanan isten mürekkep yapıldı. Böylece caminin duvarları kararmadı, is de boşa gitmedi.

1. Sürdürülebilir mi? (Her birinin yanına grubunun harfini yaz: A = Sürdürülebilir, B = Sürdürülebilir değil)

- ☐ Musluğu açık bırakmak ☐ Boş odalarda ışıkları açık bırakmak
☐ Yağmur suyuyla bahçeyi sulamak ☐ Çatıda güneş paneli ☐ Atıkları ayırmadan atmak
☐ Bisiklet yolu ve toplu taşıma

2. Hangisi su tasarrufu sağlar?

- ☐ a) Dişlerimizi fırçalarken musluğu kapatmak
☐ b) Bulaşıkları akan suyun altında uzun süre yıkamak ☐ c) Bahçeyi öğle sıcaklığında sulamak

3. Bir mahallede herkes kısa yollar için bile araba kullanıyor. Hangi öneri daha sürdürülebilir?

- ☐ a) Kısa yolları yürümek ya da bisikletle gitmek ☐ b) Daha büyük arabalar almak
☐ c) Her eve bir araba daha almak

4. Evin duvarlarını yalıtarak ısınmak için harcanan enerjiyi azaltır.

- ☐ Doğru ☐ Yanlış

5. Mimar Sinan isi nasıl topladı?

- ☐ a) Hava akımıyla bir odaya taşıyarak ☐ b) Duvarları her gün yıkayarak
☐ c) Mumları hiç yakmayarak

6. Toplanan isten ne yapıldı?

- ☐ a) Mürekkep ☐ b) Ekmek ☐ c) Cam

7. Bu öykü, bir atığı yeniden kullanmaya güzel bir örnektir.

- ☐ Doğru ☐ Yanlış

8. Sürdürülebilir bir okulda neler olabilir? (Birden çok doğru olabilir.)

- ☐ a) Okul bahçesinde sebze bahçesi ☐ b) Çatıda güneş paneli
☐ c) Sınıflarda atık ayrıştırma kutuları ☐ d) Bütün gün açık bırakılan lambalar

Sürdürülebilir bir mahalle tasarla

Sürdürülebilir bir mahalle tasarlariken üç soruyu düşünürüz: Enerji nereden gelecek? Su nasıl korunacak? İnsanlar sağlıklı besine nasıl ulaşacak?

9. Sorunu çözümüyle eşleştir. (Eşleştir.)

1. Elektrik ihtiyacı	a) Mahalle bostanı
2. Su azlığı	b) Yağmur suyu deposu
3. Taze besin	c) Bisiklet yolu ve toplu taşıma
4. Yoğun araba trafiği	d) Çatılara güneş paneli

10. Mahallede çoğu gün güçlü rüzgâr esiyor. Hangisini eklersin?

- ☐ a) Rüzgâr türbini ☐ b) Kömür sobası ☐ c) Daha çok otopark

11. Mahallenin yemek artıkları için en iyi çözüm hangisi?

- ☐ a) Artıklardan gübre yapıp bostanda kullanmak ☐ b) Artıkları dereye dökmek
☐ c) Artıkları sokağa bırakmak

12. Mahalledeki güneş panelleri kışın az elektrik üretiyor. Ne yapılabilir?

- ☐ a) Rüzgâr türbini gibi başka bir temiz kaynak eklemek ☐ b) Panelleri söküp atmak
☐ c) Kışın hiç elektrik kullanmamak

13. Sürdürülebilir bir mahallede ağaçlar ve yeşil alanlar da önemlidir.

- ☐ Doğru ☐ Yanlış

14. Hangileri sürdürülebilir bir mahallenin parçası olabilir? (Birden çok doğru olabilir.)

- ☐ a) Mahalle bostanı ☐ b) Atık ayrıştırma noktası
☐ c) Işığı yere yönlendiren sokak lambaları ☐ d) Bütün yeşil alanların yerine otopark

15. Bir mahallenin sürdürülebilir olup olmadığını anlamak için neye bakarız?

- ☐ a) Enerjiyi, suyu ve besini nasıl kullandığına ☐ b) Evlerin rengine
☐ c) Sokakların sayısına

Cevap anahtarı

1. Çatıda güneş paneli: A, Yağmur suyuyla bahçeyi sulamak: A, Bisiklet yolu ve toplu taşıma: A, Musluğu açık bırakmak: B, Atıkları ayırmadan atmak: B, Boş odalarda ışıkları açık bırakmak: B Temiz enerji ve tasarruf sürdürülebilirdir. İsraf sürdürülebilir değildir.
2. a) Dişlerimizi fırçalarken musluğu kapatmak Öğle sıcaklığında verilen suyun çoğu buharlaşır. Musluğu kapatmak su tasarrufudur.
3. a) Kısa yolları yürümek ya da bisikletle gitmek Yürümek ve bisiklete binmek yakıt harcamaz, havayı kirletmez.
4. Doğru Yalıtımlı ev ısısını daha az kaybeder, daha az yakıt harcanır.
5. a) Hava akımıyla bir odaya taşıyarak Metne göre hava akımı isi bir odaya taşıyordu.
6. a) Mürekkep İsten yazı yazmak için mürekkep yapıldı.
7. Doğru Atık olan is, işe yarayan mürekkebe dönüştü.
8. a) Okul bahçesinde sebze bahçesi, b) Çatıda güneş paneli, c) Sınıflarda atık ayrıştırma kutuları Gereksiz yanan lambalar enerjiyi boşa harcar.
9. 1-d, 2-b, 3-a, 4-c
10. a) Rüzgâr türbini Rüzgâr türbini rüzgârdan temiz elektrik üretir.
11. a) Artıklardan gübre yapıp bostanda kullanmak Yemek artıkları toprağa karışıp bitkiler için gübre olabilir.
12. a) Rüzgâr türbini gibi başka bir temiz kaynak eklemek Kaynakları birlikte kullanmak modeli daha güçlü yapar.
13. Doğru Ağaçlar gölge verir, havayı temizler ve canlılara yaşam alanı olur.
14. a) Mahalle bostanı, b) Atık ayrıştırma noktası, c) Işığı yere yönlendiren sokak lambaları Yeşil alanları yok etmek sürdürülebilir değildir.
15. a) Enerjiyi, suyu ve besini nasıl kullandığına Sürdürülebilirlik enerji, su ve besinin verimli kullanılmasıdır.